

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL” Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Serisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:

MARȚI, JOI și SÂMBATĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarhie: pe 1 lună 1 cor.,
pe 3 luni 2 cor., pe 6 luni 6 cor., pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordă conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

DRAPELUL

Lugoj, 12/25 Februarie 1905.

Pre când caută «Narodni Listy», organul oficial al partidului ceh tinăr, să pregătească în opinia publică cehă calea pentru ideea alianței ceho-maghiare, a rostit în camera din Viena deputatul ceh tinăr Dr. Forscht un mare discurs despre situațiunea în care a ajuns raportul dintre Ungaria și țerile austriene.

Expunerile dlui Dr. Forscht denotă o pătrundere cu privire ageră în stările din Ungaria, încât merită ca să reproducem la acest loc tezele principale din acest discurs (rostit Mercuri în 922 Febr. a. c.). Iată cum caracterizează dl Dr. Forscht situația:

«Teza originală, pe care s'a construit Dualismul, a fost — precum se știe — împărțirea hegemoniei între Germani și Maghiari, dar în cursul celor patru decenii a dispărut în această parte a Monarhiei (= Austria) această teză în acea măsură, în care a dispărut în urma luptelor naționale conștiința apartinerii împreună în privința economică și politică. Astăzi nu mai poate fi îndoială asupra faptului, că nu mai există paritatea în privința influenței asupra afacerilor politice. Deviza lui Tisza, de a transpune punctul de gravitațiune al Monarhiei la Budapesta, este deja de mult fapt împlinit.

La care punct a ajuns dezvoltarea lucrurilor ne-o arată evident alegerile recente din Ungaria. La căderea lui Tisza a fost chestiunea regulamentului interior numai un pretext exterior. Cauza restur-

nării zace mai adânc. Începând dela Bánffy, apoi Széll și până la Tisza, a cedat Viena consecvent față de pretenziunile militare ale Maghiarilor. Ce a fost deci mai firesc, decât ca psihologia poporului maghiar să rischeze încercarea de a păși mai energic. În locul lui Tisza a venit Kosuth, căci se credeă, că astfel se poate ajunge ce este cu putință a ajunge în situația dată.

Opoziția a intrat în luptă sub drapelul falfăitor al independenței și cu lozinca uniunii personale și separațiunii economice. Și ce vedem acum? Se vorbește despre un *ministeriu de tranziție*. Nu urmează realizarea parolei de luptă, ci o pauză perplexă.

Și crede cineva serios, că Dualismul a ajuns în stadiul de lichidare? Ar fi trist dacă ar crede cineva, că formațiunea noastră de stat ar depinde dela rezultatul alegerilor în unele comitate ungurene!

Nime n'are să se teamă în așa măsură de schimbarea Dualismului în uniune personală ca tocmai Maghiarii. Este adevăr axiomatic, că *Ungaria n'are viitor în afară de Austria*. Și în cunoștința acestui adevăr a zis marele patriot maghiar Széchenyi în anii 40, că dacă s'ar desființa Austria, ar trebui să peară și Maghiarii în urma situațiunii lor geografice, căci 100 milioane Slavi și 80 milioane Germani i-ar cutropi, nimici și absorbi.

Actualul invingător asupra lui Tisza, adevărat însuși contele Iuliu Andrássy ia poziție în opul seu scris la 1897 cu multă ardoare contra ideii separațiunii politice și a uniunii personale. El ajunge

la concluzia, că politica exterioară a Monarhiei corespunde de 25 ani încoace pe deplin intereselor maghiare și că Ungaria nu de dragul intereselor Monarhiei, ci în bine înțelesul seu interes propriu trebuie să țină la afacerile comune cu Austria.

Ungaria se află astăzi în o situație politică enorm de avantajoasă. Unde mai există pe lume analogia, ca un popor, care face deabea a 6-a parte din locitorii Monarhiei, să fie în stare nu numai de a predomină politicește întregul stat, ci să tragă și foloase importante economice?!

Eu deduc din starea aceasta, că chestia uniunii personale nu se lansează în mod serios, ci atât acest program cât și lozinca separațiunii economice nu este altceva, decât o tactică de amenințare.

Negreșit va păgubi o eventuală separațiune economică în mod simțitor interesele industriei austriene, dar pentru Ungaria ar însemna o asemenea separațiune direct o catastrofă.

Ce înseamnă deci acest sgomot maghiar, când nici uniunea personală și nici separațiunea economică nu este luată în vedere? Nimic altceva decât de a obține așa zise concesiile militare, în scopul de a câștiga de o parte în armata comună o armă nouă pentru maghiarizarea Românilor și Slavilor din Ungaria, iar de altă parte a câștiga prin corpul oficerilor maghiarizați o nouă putere pentru de a face mai cu succes presiune asupra cercurilor vieneze.

Și este fără îndoială, că politica maghiară va reuși din nou să ob-

țină concesiuni pe terenul afacerilor militare.

Punctul de vedere al popoarelor austriene trebuie să fie față de aceste de a susține intactă unitatea armatei. (Fruntașul ceh tinăr Gregr întrerupe aici pe vorbitor, zicând: «Acesta e punctul de vedere personal al D-Tale!»). Noi așa credem, că noi popoarele austriene trebuie să obținem pe terenul afacerilor militare aceleași concesiile ca și Maghiarii.

De 50 de ani se caută în Austria o formulă pentru consolidarea interioară. Criza actuală nu este decât o izbucnire acută a crizei latente, ce roade la constituționalismul corpului austriac. Noi credem, că această formulă de soluțiune trebuie să se găsească! Și în privința aceasta nu stăm singuri. Toate capetele cugețitoare ale străinătății sunt de o părere cu noi.

Citează opul lui Louis Eisenmann «Le compromis Austro-Hongrois», apărut anul trecut, care ajunge la concluzia, că formula pentru viitorul Austro-Ungariei nu poate fi alta, decât *autonomia națională în cadrul istoric al țerilor*.

Principiul dualist trebuie susținut, dar existența Monarhiei trebuie să fie mai bine asigurată prin tranșacțiune».

Am reproduș anume fără comentariu aceste teze ale dlui Dr. Forscht pentru a arăta, că și în Austria începe să se facă lumina asupra stărilor din Ungaria.

FOIȚA „DRAPELULUI”.

Tom, Trine și cucul lor.

(3) — Novelă. —

De Paul Landau.

== Traducere pentru «Drapelul». ==

Celor doi bătrâni le creșteă inima. Când se uitară unul la altul, ajunseră în perplexitate și li-eră rușine. Ce voiau ei în hainele lor tocite, cu spatele încovoiat, cu sbârcituri și crețe în obraz și cu părul albit de griji, în această strălucire senină, în această plenitudine a vieții și în această frăgezime?

«Unde suntem?», întrebă Tom cu sfială.

«În câmpul tinereții», răspuse înșitorul. «Și aici se va îndeplini procesul de întinerire, pe care vi-l'am pofsit. — Vedeți isvorul roșu, de rubine? El are puterea fermecătoare să întinerască corpul. Și acel isvor de color, care lucește în colorile curcubeului, ofere tinereța sufletului. Din aceste 2 isvoare va fi amestecată beutura fermecătoare, care vă va da vouă tinerețe nouă în corp și suflet».

«Tinereța!», strigă Trine încântată. «Tinereța!».

Trei fete drăgălașe veniră spre ei: Una cu aripi roșii ținea în mână un potir roșu, în care scânteia apa din isvorul rubinelor, și cealaltă cu aripi lucitoare de libele ținea o scoică de margăritar, în care strălucia fluiditatea ca un curcubeu lichid. A treia fetiță avea o cunună de boboci de trandafiri în jurul pletelor blonde și ținea în mână un potir scump de aur massiv.

Trine tremură de emoțiune ca frunza de plop. Ea auzise numai cu o ureche instrucțiunea prietinelui. Dorul de a deveni earăși tinără, i-a înnegurat toate senzurile, și i-a răpit aproape cu totul conștiința. Ea nu-și mai luă ochii de pe potirul roșu scânteitor și întinse tremurând mâna după el.

„Cucu”, se auzi înfruntarea. Atunci ea și-a pierdut cu totul capul. Cu grabă lăcomă smulse ea din mâinile fetei cu aripi de purpur potirul cu apa de rubine și o sorbi dintr'o înghițitură.

Groază cuprinse pe toți! Cele 3 fete cu aripi începură să strige, tinereții și fecioarele curmară jocul, își acoperiră ochii cu mâinile și se văetau.

Cântarea a amuțit în aer și parfumul florilor s'a risipit. Amândouă isvoarele au secăt și lacul tinereții se

scurse în pământ. Toți simțiau, că un bun prețios s'a pierdut pentru totdeauna. Numai proasta de Trine, care a provocat toată nefericirea, părea că nu pricepe nimic și priviă hăbăucă în jurul ei.

Tom clătină din cap.

«Ce-ai făcut, Trine?» întrebă el.

«Nu știu», răspuse ea naiv.

«Trebuie să vă spun», zise credinciosul cuc cu voce serioasă, «fericirea de a câștiga earăși adevărata tinerețe ai spulberat-o tu, nebuno Trine, pentru vecie prin pripa ta! Brivește în jurul teu! Unde cu câteva secunde mai înainte amândouă isvoarele murmurau scânteind, acum nu mai sunt decât râpi uscate și pământul a sorbit lacul. Cum mai pot eu amesteca acum cele 2 ape de isvor pentru beutura de întinerire? Acum voi rămâneți earăși cum ați fost: bătrâni și neputincioși! Eu nu vă mai pot ajuta!».

Atunci vărsară amândoi lacrimi ferbinți. Trine eră frântă de tot, și sârmanul Tom, care ca și cel mai vechiu strămoș al seu Adam, avea să sufere nevinovat pentru ușurătatea soției sale, își mușcă buzele subțiri și din ochii sei oboșiți eșiau lacrimi ferbinți de durere și se prelingeau încet până în barba sburlită, albă.

Când Cucul, bunul tinăr, îi văzū

asă de tânguitori, fū cuprins de compătimire adâncă.

«Deplina tinerețe nu v'o mai pot redă», repetă el, «însă durerea voastră mă emoționează și, ce pot, vreau să vă dau: Dacă voi voiți să împărțiți tinereța în două, atunci la intervenția mea va avea efect pentru fiecare din voi jumătate din farmec: ție, Trine, cu toată graba ta păcătoasă, și-se va dărui tinereța corpului, ear tu, bătrânul meu Tom, vei primi tinereța sufletului. Dar gândiți-vă bine: Trine, tu vei fi amabilă și frumoașă la privit, ea în zilele tale din tinerețe, dar sufletul teu va rămâneă ca al unei babe. Ear tu, Tom, vei rămâneă în exterior tot bătrân, cum ești acum: un bărbat neputincios, dar sufletul teu se va întineri și tu vei fi om iubitor de plăceri, vesel, rizător. La tine, Trine, într'o găoace nouă miez vechiu! La tine, Tom, într'un vas vechiu must fermentant! Sunteți mulțamiți? Gândiți-vă bine!».

«Cucu!», răsună earăși.

Ochii bătrânilor se luminară. «Suntem mulțamiți!», ziseră ei veseli.

«Bine, golește deci păharul de măr-găritare, Tom, și țineți-vă țapăn de mine».

Așa făcură.

Deodată îi cuprinse pe amândoi o mare oboseală. Prietinelui trebui să-i

Situația. Contele Iuliu Andrassy s'a prezentat ieri în audiență la Maj. Sa, ca să raporteze, că încercările de a forma un cabinet de tranziție nu au succes. Rezultatul acestei audiențe nu-l cunoaștem încă când scriem aceste știri. Partidul liberal consideră această cale (a treia!) la Viena a lui Andrassy de ultima și așteaptă ca Maj. Sa să cheme acum membri din partidul liberal la audiență, ca semn, că misiunea lui Andrassy s'a terminat cu fiasco. Partidul kossuthist așteaptă din contra, că Andrassy se va înapoia din Viena cu mandatul de a forma un cabinet definitiv din sinul coaliției unei opoziționale. La tot cazul nu se poate aștepta deocamdată încă nici o hotărâre definitivă. Stadiul în care se află de prezent criza este încă de parte de rezolvare. Caracteristic este, că Bánffy s'a declarat hotărât, contra unui cabinet din sinul coaliției, ear Apponyi, care-și țese intrigile sale acum în sinul partidului kossuthist, a plecat la Eberhard, de unde n'are de gând să vină la Budapesta până în primele zile ale lui Martie. Ear în partidul kossuthist este criza iminentă. Contrastul între moderați și violenți nu se mai poate ascunde.

Mandate contestate și protestate. Dintre mandatele de deputat obținute de candidați români au fost contestate 2: al dlui Dr. St. C. Pop și al dlui Nic. Șerban, iar contra mandatelor dlui Dr. A. Vlad, Vasile Dămian și Dr. Teodor Mihályi s'a înaintat protest la Curie. Asemenea contra mandatului deputatului slovac Hodja și al dlui Nicolae Șerban. Mandatul acestuia din urmă e deci și contestat și protestat.

Alegerile în România. Marți au avut loc în 5 cercuri alegeri de deputați pentru colegiul I de cameră. În toate 5 cercurile au fost aleși candidați guvernamentali.

Mercuri au avut loc alegerile pentru colegiul II de Senat. Din 58 mandate opoziția a obținut 3.

Separatiunea economică și armata.

Din ședința de Marți a Camerei imperiale din Viena

În ședința de Marți a Camerei imperiale din Viena a fost la ordinea zilei proiectul militar (fixarea contingentului de recruți) în a doua cetire. Între alții a luat cuvântul deputatul german Dr. Marchet, vorbind despre criza dualismului, despre rezultatul alegerilor din Ungaria și despre separatiunea economică și urmările ei asupra armatei.

Despre această chestiune importanță, ca să-i poată conduce la patul lor. Trine căzu fără conștiință pe mușchiul moale, și bătrânul Tom fu așezat lin lângă ea. Trandafiri puternici în toate colorile se ridicau în jurul lor și-i închideau dinaintea privirilor tinerimei. De sus se scoborâ un fluture frumos și foarte mare cu aripi strălucitoare și se așeză lin pe pieptul lui Tom. El zimbă.

Cât au durmit ei, cât timp a trecut până s'a realizat minunea întineririi și până când Trine și-a recăstigat grațiile corpului tinerel, ear moșul Tom veselia răsfățată a sufletului tinăr — fost-au minute, ceasuri, zile — nici ei nu știau.

«Cucu!».

Fidelul strigă îi deșteptă. Ei își frecău ochii și priviau plini de mirare împrejur. Tom nu putea să-și vină în ori. Frumoasa, blonda, fragedă, tinăra Trine, pe care el o strîngea în brațe acum 50 ani — stetea întrupată înaintea lui. El voi să sară în sus de bucurie; dar — «vai! spatele meu!», strigă el.

— «Cum poți fi așa de nebun», se îmbufnă Trine.

— «Draga mea, iubita mea Trine», exclamă Tom vesel, își întinse apoi

tantă dep. Dr. Marchet a zis următoarele:

«Acea, ce numim noi armată comună, e deja sguduită din temelii și armata e aproape numai cu numele comună. O transformare perfectă a armatei e în curgere și e întrebare, dacă la sfârșitul acestei desvoltări comunitatea nu înseamnă decât un sunet gol. Căci pentru ce s'au pretins atâtea concesiuni, — ca transformarea școalelor militare, transferarea ofițerilor ungari la regimente ungare, — dacă nu din motivul, ca o parte a armatei să fie transformată în o armată pur maghiară, cu spirit și caracter pur maghiar? Cu toate că ministrul de războiu a făcut o declarație liniștitoare în privința transferării ofițerilor, totuși ofițerii ungari vor fi transferați la regimentele ungare și la tot cazul e întrebare, ce se înțelege sub regimente ungare. Căci așa numitele regimente ungare nu constau nicidecum numai din Maghiari. Tot astfel nu-i drept ce a declarat un conducător din Ungaria, că adevărat 20 milioane Maghiari au dreptul să fie luați în considerare. Nu e cunoscut izvorul statistic, din care acest conducător a scos cifrele, dar e sigur, că între Maghiari sunt socotiți toți cari locuiesc în Ungaria. Cel mai favorabil recensământ prezintă abia 8-7 milioane Maghiari. De aici se vede, cum cugețată unii în Ungaria și de ce spirit sunt unii insufiați acolo. Nimenea n'a adus nici un motiv militar pentru transformarea armatei. Ministrul de războiu a declarat chiar, că aceste concesiuni n'au de a face cu caracterul unitar al armatei. Fără îndoială, că numai motive de drept public trag aici în culpă, ca astfel să fie pregătită crearea statului național maghiar și separatiunea Monarhiei». Oratorul stă pe punctul de vedere al ordinului de zi dela Chlopy: *armata trebuie să rămână comună și unitară*, cum este.

Dep. Stein: Punctul acesta de vedere l-a părăsit deja chiar Coroana. Ministrul de războiu în ultima delegațiune a introdus 3 armate: armata germană, armata maghiară și armata boemă!

Dep. Dr. Marchet: «Dacă au mers lucrurile așa departe, atunci noi, fără a intra în pertractări de drept public cu Maghiarii, trebuie să declarăm simplu: Armata — conform firmei noastre convingeri — nu mai e instituțiune comună și trebuie deci tratată astfel, ca orice altă instituțiune necomună. Tot, de ce are necesitate armata noastră, trebuie să plătim noi, iar de ce are necesitate armata maghiară, trebuie să plătească Maghiarii. Acesta ar fi singurul răspuns corect». Oratorul e ferm convins,

brațele, o cuprinse pe Trine și voiă s'o sărute.

— «Dar Tom», replică ea, cu totul consternată, «ce-ți dă prin gând? Asta nu se potrivește la oameni bătrâni, cum suntem noi!».

— «Cum! oameni bătrâni!», glumiă Tom, «vorbele tale moroase nu-ți stau de loc bine, știi tu? O fată așa drăguță ca tine trebuie să fie veselă! Privește în jurul teu! Totul e vesel! — Bine, dar unde suntem noi? Cum se cheamă muntele de colea? Cum riul de colo din vale?».

— «Ce mă privește? Eu ași vrea să fim acasă; acolo, acasă, ai cel puțin liniște și ordine!».

— «Dar ascultă ce veselă cântare se aude!».

— «Cu sberături nu-mi sparg capul!»

— «Vino, Trine, să mergem la junii ceia de colo; vino, inimioara mea». El o strânse gingaș în brațe.

— «Lasă-mă cu năroziile tale», se apăra Trine. «Du-mă acasă în odăița mea, asta-i tot ce cer».

— «Ha! Atunci tare rău mă cunoști! Auzi ce cântă acolo». El acompăniă: «Acasă nu vom merge!».

Vocea lui subțire scârțâia și sună tare prost. Cu totul altfel eră cântecul puternic din piept plin, care cântec pătrundeă din frumoasa grădină la ei.

că, *dacă se separă Ungaria de Austria în privința economică, atunci necondiționat trebuie să se separe și armata*. «Ne putem închipui, că armatele să fie împărțite, iar comunitatea economică să fie susținută. Dar a fi despărțit economic este și a avea totuși armată comună, este o utopie».

«În Ungaria au pornit pe o cale, pe care se pregătește separatiunea economică și la aparență se susține comunitatea armatei. Aceasta e o ascundere a realității. Se știe precis în Ungaria, precum știm noi, că deodată cu separatiunea economică s'a dus și comunitatea armatei. Este însă datorința noastră să facem lumină în chestiune. Cari sunt consecvențele separatiunei economice? Ungaria voeste să-și exporteze produsele agrare și pe lângă asta să-și creeze și industrie interioară. Aceste 2 lucruri se exclud unul pe altul în caz, că separatiunea celor 2 părți s'a realizat. Azi, când separatiunea nu e executată, se aud deja plângeri asupra mijloacelor extraordinare și neobicinuite, folosite de Ungaria pentru crearea unei industrii. Dar lumea se mărginește la aceste plângeri platonice. Cu mult mai serios va fi însă în viitor, când în adevăr vor fi ridicate barierele vamale. Nu poți exporta mărfuri, fără să importezi în schimb mărfuri. Transportul produselor agrare în locuri depărtate e împreunat cu mari pedeci. Mai departe prețul pentru cereale este pe piețele, ce le va căuta Ungaria, cu mult mai mic decât în Viena. Precum Ungaria va avea astfel greutăți cu exportul său, vom avea natural să renunțăm și noi la exportul nostru în Ungaria, dar sumele, ce se ivesc aici, sunt cu totul diferite. Ungaria a exportat în Austria în anii 1900—1904 produse agrare în valoare de 939 milioane coroane, Austria însă a exportat în Ungaria produse industriale în valoare nu chiar de 900 milioane. La aceasta mai vine o cifră considerabilă din reexportul de produse industriale din Ungaria în Austria, așa încât rezultă pentru noi un bilanț pasiv de cel puțin 100 milioane față de Ungaria». (Președintele roagă pe orator să rămână la obiect).

«Consecvențele politice ale separatiunei ambelor părți ar fi discompunerea în 2 state mijlocii, cari n'ar avea împreună acea influență și acea însemnătate în concertul puterilor, pe care o are Monarhia comună. N'am putea avea în străinătate nici o reprezentanță diplomatică, nici una comercială».

Oratorul are încredere, că guvernul austriac va ști apăra energic interesele Austriei, având la spate întregul parlament austriac.

«Aștia sunt băieți veseli! Hai să ne înveselim cu ei împreună!», zise Tom.

O tinăra țărăncă veniă pe drum. Tom se apropiă de ea, cât a putut de iute cu picioarele lui bătrâne:

«Noroc, frumoasă copilă! O vorbă! Unde suntem noi? Și cine's junii aceia cu panticele pistrițe, cari cântă așa de frumos?».

«Aici este Niederwald (munte în Germania. — Nota Red.) d-le! Și ei sunt studenți din Bonn, cari au azi mare serbare».

«Tare-ți mulțămesc, frumoasă copilă», zise Tom și voiă să netezească fata peste obraz.

Ea îl plesni aspru peste mână: «Ar putea să-ți fie rușine, în anii d-tale...», zise ea. Apoi se depărtă și intra cu pași grăbiți în grădina din apropiere.

«Da, să-ți fie rușine!», repetă Trine îmbufnă. Trine eră de tot revoltată. Dar Tom nu mai luă nimic în samă și o conduse pe Trine — cu toată opoziția ei — în grădina din apropiere, în care tinerii studenți ședeau la o masă lungă și-și petreceau foarte bine lângă bere și vin.

(Finea va urmă.)

Turburările din Rusia.

Luni au ținut studenții și profesorii dela universitatea din Petersburg o adunare, admisă de autorități, în care s'a vorbit mult contra războiului, contra birocrăției și autocrăției, s'a cântat un imn în onoarea muncitorilor uciși și s'a desfășurat un stindard roșu cu inscripția: «Trăească adunarea constituantă». În fine studenții și profesorii au decis să sisteze prelegerile până în Septembrie.

Greva muncitorilor a început din nou la Petersburg și ia dimensiuni mari. Toate fabricile au fost iarăși închise. Marți după amiază a avut loc luptă sângeroasă între 120 Cazaci și 600 muncitori. Lupta a durat 20 minute. Muncitorii strigau, fluerau și provocau pe Cazaci, iar aceștia năvăliră asupra muncitorilor lovindu-i cu cnuta și sabia. Vestele muncitorilor au luat și ele parte la luptă, prinzându-se de nările cailor și trăgându-i de picioare pe Cazaci, ca să-i doboare de pe cai. Ploaie de petri căzu asupra Cazacilor, cari din nou au dat năvală lovind cu biciul și cu sabia. În fine Cazacii rămaseră învingători. Doi muncitori au fost uciși, foarte mulți au fost răniți.

Grevă generală mai bântue în orașele: Moseva, Rostov, Iekaterinoslav, Libau, Kaluga, Charkow, Varșovia, Noworadomsk, Lodz și Suchum-Kale.

Greva școlărilor din Polonia-rusească ia dimensiuni tot mai mari. Aproape toate școalele din Polonia-rusească sunt închise. Înaintea școalelor sunt postate patrule de soldați și gendarmi. S'au întâmplat ciocniri chiar cu băieți nearmați. 200 școlari au fost arestați, 220 au fost eliminați.

Armenii din Baku au fost atacați Dumineca trecută din partea Tătarilor (mohamedani). Se vestește, că au fost uciși sau răniți mulți Armeni. Populațiunea din Baku e în mare panică. Orice activitate s'a sistat. Bancele sunt închise. Pe străde oamenii se atacă și seucid unii pe alții. În unele suburbii s'au întâmplat jafuri. Un suburbiu e în flacări. Anarhia a durat 3 zile. În total au fost uciși sau răniți 700 oameni.

Una din scenele sângeroase dela Baku e următoarea: Un arestant, Ballali, acuzat pentru omor, a încercat să fugă din închisoare și a fost rănit de moarte prin soldații ce-l escortau. Lățindu-se vestea, că Ballali a fost ucis, locuitorii revoltați s'au luat la luptă cu armata. Mulți cetățeni au fost uciși și răniți.

Pe linia Petrowsk-Batum (Caucaz) trenuri întregi de persoane au fost rostogolite în abis.

În Varșovia a fost ucis în casa sa negustorul de pei Zwiebel.

Întreg personalul de tren al liniei Varșovia—Viena s'a pus în grevă. Pe această linie a încetat de Marți circulația trenurilor.

Apelul preotului Gapon.

Organel revoluționar «Tribune Russe» din Paris publică un apel al preotului Gapon, care e sănătos și la loc sigur. Iată apelul:

«Fraților! Zilele sângeroase din Petersburg și din alte orașe ale Rusiei pun clasa oprimată a muncitorilor în fața regimului autocratic. Marea revoluție rusească a început. Oamenii, cărora le stă la inimă libertatea poporului, trebuie să învingă sau să moară. În conștiința momentului istoric, în care trăim, sunt eu înainte de toate revoluționar și om al faptei. Vocea mea e îndreptată deci cătră toate partidele socialiste din Rusia, provocându-i să se unească momentan și fără zăbavă să înceapă opera revoluțiunei înarmate contra Tarismului. Puterile tuturor partidelor trebuie mobilizate, toți trebuie să prelucere un plan comun de atac. Scopul imediat al acestui plan trebuie să fie răsturnarea regimului autocrat și formarea unui guvern revoluționar provizor, care va proclama amnestie deplină pentru toți cei ce s'au luptat pentru libertatea

politică și religioasă, și va convoca imediat o adunare constituantă, aleasă prin vot general, egal, direct și secret. La lucru fraților! La luptă! Să repetăm strigătul muncitorilor din Petersburg în ziua de 22 Ianuarie: Libertatea sau moartea! Orice preget, orice amânare, orice neînțelegere între noi ar fi o crimă contra poporului, ale cărui interese le apărați. Punându-mi toate puterile în serviciul poporului, din sine căruia am eșit și eu, copil de țaran, — soartea mea e inseparabil legată de lupta contra oprimatorilor și spoliatorilor de muncitori. Eu voi fi din toată inima cu ceice vor lucra sincer, pentru a elibera proletariatul și masele muncitorilor din jugul Țarismului și de sub greutatea capitalismului. Georges Gapon.»

Războiul ruso-iaponez.

Veste despre încheierea păcii.

«Biroul Reuter» aduce știrea din izvor demn de credință, că Țarul Nicolae II nu numai dorește pacea, ci s'a și învoit deja referitor la condițiile de pace. Aceste condiții ar fi următoarele:

Corea să ajungă sub suzeranitatea Japoniei.

Port-Arthur și peninsula Liaotung să fie cedate Japoniei.

Wladiwostok să fie declarat port neutral.

Linia ferată chineză de Ost să fie pusă sub control internațional neutral.

Mangiuria până la Carbin ca parte întregitoare a imperiului chinez să fie restituită Chinei.

Greutatea cea mai mare o cauzează despăgubirea de războiu, ce o pretinde Iaponia, dar e speranță că și această chestiune va putea fi rezolvată.

Toate aceste condiții sunt și ale Iaponezilor, cari însă mai pun două:

1. Ocuparea Wladiwostokului prin Iaponezi până ce Rusia va plăti toată despăgubirea de războiu. Plătirea are să se facă în 2 rate.

2. Insula Sachalin să fie redată Iaponezilor.

Deși e posibil, că Rusia va încerca o nouă luptă decizivă, există speranță că — în fața situației grave interne și în fața greutății enorme de a continua războiul — va fi încheiată pacea pe baza condițiilor citate mai sus, dacă succede în timp relativ scurt rezolvarea chestiunii despre despăgubirea de războiu.

Se susține, că intervenirea în favorul păcii derivă dela regele Angliei Eduard.

Discursul lui Nemirowits Dantsenko.

La Moscva a ținut renumitul Nemirowits Dantsenko cu ocaziunea unui banchet al presei un mare discurs despre războiu, zicând între altele:

«Războiul prezent, început contra voinței poporului, e cântecul de lebedă al birocrăției rusești și o rușine pentru Rusia. Ce ne-a adus războiul, arată figurile triste ale lui Stakelberg, Sassulici și Uchtomsky, cari poate sunt diplomați distinși, dar — durere — au manifestat ca beligeranți întreaga lor slăbiciune. Sub sceul birocrăției noastre a studiat Iaponia slăbiciunile Rusiei, care e tot așa de sdruncinată ca și Turcia! Numai înfrângerii am suferit, dar aceste n'au fost înfrângerile noastre, ci ale birocrăției noastre.»

Informațiuni.

Serata literară-muzicală a tinerimei noastre va avea loc astăzi Sâmbătă, la ora obicinuită, în saletul otelului «Concordia». Programul este nou și variat. Serata ultimă a avut loc Luni seara și a fost bine cercetată. Ca prim punct în program a făcut dl Dr. Valeriu Branisce o scurtă revivire asupra momentelor principale

ale renașterii noastre culturale pe teritoriul Daciei de odinioară. A urmat apoi ca punct de rezistență duetul «Barcarola» din opereta «Poveștile lui Hoffmann» de Offenbach, cântat cu adevărată vervă artistică de doamnelor Emilia Avramescu (sopran) și Elena Boeriu (alt). Mai rar a oferit o piesă ocaziune atât de admirabilă celor două cântărețe ca să-și desvolte forța și dulceața vocii în așa măsură și pe deplin armonice. Bine înțeles piesa a fost bisată, căci aplauzele nu conteniau. De asemenea a trebuit să ne repete simpaticele nostru tenor, dl Dr. Dimitrie Florescu romanța «Visul» de Leon Gozlan. Ca ultim punct a declamat cu multă intimitate dl Dr. Nestor Porumb mișcătoarea baladă «El Zorab» de G. Coșbuc, fiind respălit cu aplauze în belșugate. A urmat apoi veselul dans, care a ținut până la mez de noapte. Programul de astă seară promite de asemenea să fie foarte interesant și sperăm, că și de astădată se va prezenta publicul nostru în număr satisfăcător.

«Fundațiunea Gozsdu». În 13—16 Martie n. se va ține la Budapesta adunarea generală a reprezentanței «fundațiunii Gozsdu». Obiectele adunării vor fi: examinarea socoților de încheere pe anul 1904 și stabilirea bugetului pe 1905. Fundațiunea Gozsdu se urcă de prezent la suma de peste 6 milioane coroane. Înainte de adunare, va fi depusă o cunună pe mormântul fericitului fondator, ale cărui remășițe pământești dorm somnul etern în cimitierul Kerepesi din Budapesta. Dumineca trecută a avut loc în capela română gr.-or. din Budapesta parastas solemn pentru marele binefăcător decedat. A oficiat dl protopop și deputat V. Dămian, azistat de dl G. Bogoevici. A fost prezent mult public român.

«Femea română». Din cauza aglomerației de material actual, amânăm pe nr.-ul viitor continuarea prețiosului studiu «Femea română» de E. Lungu-Puhallo.

«Reuniunea română de cânt și muzică din Lugoj» își va ține mâne în 26 Februarie n. la orele 3 d. m. adunarea generală ordinară în localitatea proprie.

Dl Dr. Danil Szabó, avocat român, ne aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelarie advocațională în Blaj.

Papa bolnav. Papa Pius X s'a bolnăvit de influență, dar starea lui nu e îngrijitoare.

Împăratul Germaniei și presidentul Statelor unite... doctori în drept. Universitatea din Filadelfia a oferit împăratului Wilhelm II și presidentului Statelor-Unite gradul de doctor în drept, din incidentul festivităților solemne organizate acolo cu ocaziunea aniversării zilei natale a lui Washington.

Mandat protestat. Contra mandatului de deputat al lui Nicolae Șerban a prezentat petiție Solomon Fogoșiu, preot român gr.-cat., și soții sei, pe motiv că Șerban și-a pus mandatul în vânzare. Subscritorii petiției au făcut totodată arătare contra presidentului de alegere Szabó Károly, învinuindu-l pentru abuz de putere oficială.

Serată dansantă în Lugoj. Reuniunea filantropică a doamnelor din Lugoj aranjează la 1 Martie n. 1905 serată dansantă în sala mare a otelului «Regele Ungariei». Prețul de intrare: de persoană 3 coroane.

Serată umoristică. Reuniunea maghiară de cântări din Lugoj aranjează la 6 Martie n. a. c. în sala mare a otelului Regele Ungariei o serată muzicală cu program umoristic. Prețul de intrare este 2 cor. de persoană. Începutul precis la orele 8½ seara.

Petrecere cu dans în Sibiu. Tinerimea română din Sibiu aranjează la 2 Martie 1905 st. n. petrecere cu dans în sala dela «Unicum». Venitul curat e destinat pentru «Casa națională».

Din temnița dela Vaț. Fostul deputat naționalist slovac Ioan Valasek a fost condamnat la un an temniță de stat și de 4 luni se află în temnița de stat dela Vaț. De curând condamnatul a trimis la Maj. Sa petiție de agrățiere. Petiția n'a fost luată în considerare.

Alegeri „model”. Contra alegerii de deputat în cercul Privigye s'a dat petiție la Curie pe motiv, că 198 alegători au fost respinși dela urnă sub pretextul, că nu știu pronunța corect numele candidatului lor Brestyensiszky (poporal). Afară de aceasta pentru candidatul guvernamental «au votat și absenți și morți», iar unii alegători au votat de 2 ori. În petiție se cere nimicirea alegerii și procedura penală contra presidentului de alegere. S'a mai dat petiție contra alegerii din Szombathely, unde a fost ales disidentul Blaskovich Sándor, și contra alegerii dela Pecica, unde a fost ales guvernamentalul Herzeg Ferencz.

Reprezentatiune teatrală în Geoagiul-de-jos. Inteligența română din Geoagiul și jur aranjează Duminecă în 26 Februarie n. 1905 reprezentațiune teatrală, urmată de dans, în sala școlii rom. gr.-or. din Geoagiul-de-jos. Venitul curat e destinat școlii gr. or. din loc. Programul este următorul: I. Pictorul fără voce, comedie într'un act de A. Pop. II. «La comisariat», monolog predat de dl Stelian Russu. III. Cînel-Cînel, comedie într'un act de V. Alecsandri.

Emigrarea la America crește. Anul 1904 a fost cel mai bogat în emigrări la America. În Decembrie 1903 au debarcat la New-York 20,000 emigranți, pe când în Decembrie 1904 numărul emigranților a fost de 41,000. Emigrările au crescut mai ales în 2 țări: în Austro-Ungaria și Rusia. În Decembrie 1903 au debarcat la New-York 10,431 austro-ungari, în Decembrie 1904 23,433. Din Rusia au emigrat în Decembrie 1903 10,457 persoane, în Dec. 1904 15,992 persoane. Dintre cei 23,433 emigrați din Austro-Ungaria sunt peste 16,000 din Ungaria, pe când ceilalți 7,433 în parte preponderantă din Galiția.

Trecere în masă la protestantism. Mercuri au trecut dela catolicism la protestantism 47 studenți universitari din Viena. Mișcarea contra catolicismului, așa zisul «Los von Rom», ia tot mai mari dimensiuni la universitățile germane din Austria.

Lupte cu bande de Bulgari în Macedonia. Pericolul răscoalelor din Macedonia devine tot mai amenințator, cu toate reformele ce s'au introdus la înzistența puterilor mari europene. La Kukleș (lângă Strumnița) a avut loc la 16 Febr. luptă între trupe turcești și o bandă de Bulgari sprijiniți și de locuitori. Banda a fost în mare parte nimicită. Trupele turcești au pierdut 20 oameni, morți și răniți. — Tot în aceea zi a avut loc la Resna (vilaiet Monastir) iarăși luptă între o bandă de Bulgari și o trupă de soldați Turci. Din bandă au murit trei oameni. Dintre Turci au murit șase și au fost răniți 3. Se afirmă, că nouă locuitori au fost uciși și 2 case au ars scrum. — Duminecă au fost uciși de Bulgari aproape de Nakova (vilaiet Monastir) 2 cetățeni pacinici. — La Kumanova (vilaiet Kossovo) o bandă de 10 Bulgari s'a pus la pândă și apoi a pușcat asupra unei patrule de soldați, omorînd unul. Banda fu apoi urmărită și nimicită. — Briganti bulgari au năvălit în localitatea Cristofor (vilaiet Monastir), au ucis 2 Greci, le-au tăiat urechile și le-au scos ochii. — Vestitul brigant Dirdonșa a fost ucis împreună cu 2 tovarăși de-ai lui. — Un preot grec mergând cu 7 oameni din satul Podoz spre casă a fost atacat de Bulgari și ucis împreună cu 5 tovarăși ai sei de drum.

Falzificatori de bani. La Banfi-Huedin (aproape de Cluj) au fost deținute 3 persoane, despre cari s'a constatat, că au falsificat monede de 5 cor. Aceste sunt: Irimie Blaga, Ana Bulzan și Ioan Gliga. Se susține, că până acum au falsificat 5000 piese de 5 cor. Mașina de falzificare nu s'a aflat până acum.

Un epizod din războiul ruso-iaponez. Doi atașați militari străini, cu numele Gilgenheim și Cuverville, plecaseră cu o luntre dela Port-Arthur la Tsifu. Luntrea eră cărmuită de Chinezi. Pe mare Chinezii temându-se, că se apropie o furtună, au voit cu ori-ce preț să se rentoarcă de unde au plecat. Cei 2 atașați militari însă cercară să si-

lească pe Chinezi la continuarea călătoriei. Chinezii se luară la luptă cu cei 2 atașați europeni, pe cari îi aruncară apoi în mare. Chinezii ucigași au fost arestați.

Mijloc original de a înșelă. Un înșelător vestit s'a dus la Monte-Carlo, ca să stoarcă bani dela banca de joc. El se făcu mort și se așeză seara în apropiere de casina, unde se jucă la ruletă. Impiegați de-ai bancei aflându-l și crezând că s'a sinucis, i-au vârit în buzunar 3000 franci, ca să nu creadă lumea că de aceea s'a sinucis pentru că și-a pierdut toți banii la ruletă. Așa e obiceiul în Monte-Carlo. Mortul a înviat apoi și a luat-o la sănătoasa înainte de a veni poliția. Până acum nu s'a aflat urma istețului înșelător.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit:

«Amicul Tinerimei», revistă scrisă anume pentru nobilizarea caracterului tinerilor. Este în anul al 3-lea al existenței și cuprinde o materie foarte variată, instructivă și de petrecere și costă în abonament pe sfert de an numai 2 lei, anual lei 8. Nr. 1 al anului al III-lea a apărut. Abonați deci copiii D-Voastră la «Amicul Tinerimei», singura și întâia revistă pentru tinerime, ce apare la T. Jiului sub direcțiunea dlui I. Moisil, directorul gimnaziului din Târgu-Jiu, cu concursul mai multor profesori și oameni de litere și știință. Este o chestie foarte importantă lectura ce trebuie să se dea copiilor. Părinții doresc ca copiii lor să devină oameni instruiți și cinștiți. Instrucțiunea singură nu e de ajuns pentru copii; trebuie totodată să li-se dea și o educație aleasă. Mulți părinți nu au în totdeauna timpul necesar a se ocupa mai de aproape de copiii lor. Din această cauză mulți copii fiind fără supraveghere apucă adeseori drumuri rele. Dacă însă părinții ar găsi mijloace de a preveni relele în care copiii ar putea să dea, mulți copii nu s'ar strică și n'ar aduce adeseori rușine familiei lor. În toate țările civilizate s'a recunoscut de cătră toți oamenii de bine, că lectura bună, aleasă și potrivită cu mintea tinerilor, este mijlocul cel mai bun și mai sigur de a îndrepta tinerimea pe drumuri bune, spre ținte nobile. Un mare învățat, Herder, a zis: «adeseori o carte a format sau a stricat pe un om pentru întreaga lui viață». Este deci datoria părinților, în prima linie, să desvolte în copiii lor încă de timpuriu gustul de cetire și a le da în mâni cărți bune. Morala unui popor — a spus un filosof francez — atârnă de calitatea celor ce citește. O astfel de lectură aleasă se găsește în «Amicul Tinerimei».

Cursul pieței Lugoj.

M a r f a	c o r o a n e	
	grâu	bani
Grâu prima calitate	90	18 40
de mijloc	85	18 —
Săcară prima calitate	80	14 20
de mijloc	75	13 60
Orz prima calitate	80	13 80
de mijloc	75	13 —
Ovăș prima calitate	45	13 20
de mijloc	40	12 80
Cucuruz prima calitate	85	16 60
de mijloc	85	16 40
nou	10	—
Făină 0.	75	30 40
prima	72	29 60
albă	70	28 80
brună	68	28 20
Orez	1	48 —
Gris	80	36 —
Arpăcaș	70	48 —
Mazăre	90	48 —
Linte	85	56 —
Fasole	80	36 —
Mălaiu mărunț	70	36 —
Cartofi	—	12 —
Fân prima calitate	—	9 —
de mijloc	—	8 —
Paie	—	4 —
Stejar	—	6 20
Cărbuni de peatră	—	5 50
de Petroșeni	—	4 —
Oloiu de rapită	—	96 —
Lumini de stearină	—	1 08
topite	—	84 —
Săpun	—	80 72
Carne de vită I. calitate	—	1 12
II.	—	96 —
Unsoare de porc	—	1 52
Sămânță de chimin	—	1 12
Sare, bucăți	—	22 —
Zăhar	—	96 —
Vin	—	80 —
Spirt I.	—	15 —
II.	—	14 —

Premiată în Arad la 1890. — la 1890. —

Premiată în Timișoara la 1891. — la 1891. —

TIPOGRAFIA

CAROL TRAUNFELLNER

în Lugoj, vis-à-vis de casa orașului

primește spre efectuare

tot felul de tipărituri

cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din afar' se efectuează în timpul cel mai scurt

Un învețacel român se primește imediat.

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur pentru combaterea incendiilor

probat și aprobat de autoritățile publice

se poate căpăta în cantități mici și mari la ferăria

Anton Haberehrn
Nr. 10 (x-8)
Lugojul-român

vis-à-vis de cafeneaua »Corso«

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul orașenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștient din nou aminte on. public **pravul de stins al lui Bauer**, înainte de a se întâmplă eventuale catastrofe. Pravul acesta oferă și a oferit cel mai favorabil, aprobat și eficace mijloc contra incendiilor băntuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire se dau bucuos deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

COMPOSITIONI MUSICALE de C. Porumbescu

se află de vânzare la

REDACȚIA „DRAPELUL“

cu următoarele prețuri:

- Imn de urare, pentru 2 voci și pian . . . 50 bani.
- Hora Prahovei, pentru pian 50 »
- A căgăl o rață lină, p. 2 voci și pian . 50 »
- Fluturaș de noapte, polcă p. pian . . . 50 »
- Frunză verde mărgărit, p. voce și pian 50 »
- Pe câmpiile Stupcei, polcă p. pian . . 50 »
- Fata popii, p. voce și pian 50 »
- Basme lășene, vals p. pian . . . 1 cor. 50 »
- Uvertură la „Crai nou“, p. pian 1 » 50 »
- Baladă, pentru violon și pian 1 » 25 »
- O roză vestejită, p. voce și pian 1 » —
- Tupiluș prin năgăruș, polcă p. pian . 50 »

La comande prin postă este de a se alătura 10 bani pentru costul postal de bucată. Comandele sunt a se face direct la

Redacția „Drapelul“ — Lugoj.

Red. (x-31).

Societatea de lectură »Petru Maior« din Budapesta a hotărât să vîndă

„Istoria Românilor“

de Petru Maior

cu preț redus de 1 cor.

A se adresă la cassarul Societății MIHAIU ȘERBAN stud. fil., Budapesta IV. Molnár-uteza 20, II, 10 A., trimițând de fiecare exemplar 1 cor. + 20 bani porto.

Red. (x-18)

Invitare.

Reuniunea pompierilor voluntari din loc va țineă

Adunarea generală ordinară,

în **5 Martie 1905** d. a. la 3 ore în sala casei orașului, la care se invită respectuos membrii reuniunii.

ORDINEA ZILEI:

1. Examinarea socoților pe anul 1904.
2. Darea absolutoriului comitetului și revizorilor.
3. Statorirea bugetului pe anul 1905.
4. Alegerea membrilor și a șargelor onorare.
5. Modificarea statutelor.
6. Complinirea prin alegere a posturilor devenite vacante.
7. Eventuale propuneri, cari însă trebuie anunțate comitetului cel puțin cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Lugoj în 17 Februarie 1905.

Balogh, secretar.

Marsovszky, președinte

P. P. 6 (3-3).

E. Fitz
mai nainte
Kehrer

Prima compactorie în Lugoj întocmită cu mașini.

Lugoj, str. Timișoarei.

Inițiată în anul 1847.

Am onorul a aduce la cunoștința on. mei mușterii, precum și P. T. publicului, că mi-am provăzut **compactoria**, esistență din anul 1847, cu mașinele cele mai noi.

Principiul meu este: lucru punctual și curat, serviciu prompt și prețuri oștine. Lucrări primite de afară se livrează franco.

Vă rog ca prin o comandă de probă să vă convingeți de lucrul bun. Pentru numeroase comande se roagă

Sunt în plăcuta poziție să pregătesc chiar lucrări de artă și aurituri în cea mai frumoasă esecutare.

N'am cruțat osteneala și spese și mi-am procurat cele mai noi mașini și mi-am angajat cele mai bune puteri de lucru.

cu distinsă stima

E. Fitz.

Nr. 158(x-20)

„Lugosana“

institut de credit și economii ca societate pe acții în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%, excomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de ale privaților și de ale corporațiilor cu 7-8%, primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, cu anunț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. x-7.

Direcțiunea.

Edițiunile Despărțământului Lugoj

al

Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român.

I. Victor Vlad Delamarina.

POESII.

Bănățenesci. — Intocmiri.

Adunate și arangeate de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag.

Prețul 30 bani.

II. Bănățeanul.

DEPRINDERI PĂGUBITOARE.

Staturi și învățături.

Seria primă. Edițiune îngrijită cu conștințământul autorului de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag.

Prețul 30 bani.

III. Dr. Athanasie Marienescu.

DIALECTUL ROMÂN BĂNAȚIAN.

Studiu scris pe baza poeziilor dialectale ale lui Victor Vlad Delamarina. 1 broșură 8° cu 28 pag.

Prețul 15 bani.

La comandele din provință este a se alătura și porto-ul postal.

Comandele se pot face sau prin redacția ziarului „Drapelul“, sau direct la secretariul Desp. Lugoj: **Dr. Valeriu Branisce.** — Prețul se poate trimite și în mărci postale.